

Soubor „**Průvodce dětského svědka v trestním řízení**“ se skládá z následujících publikací:
„**Příprav se na roli svědka**“ je publikace určená pro dětské svědky ve věku 5 až 9 let.
„**Řekni mi více o policii a o soudu**“ je publikace určená pro dětské svědky ve věku 10 až 15 let.
„**Vaše dítě jde svědčit**“ je publikace pro osoby odpovědné za výchovu dítěte.
Součástí souboru je také arch samolepek „**U soudu**“.

Soubor je inspirován souborem anglických publikací Child Witness Pack, vydaným v roce 1993 ve Velké Británii ve spolupráci Home Office, Crown Prosecution Service, Ministry of Health, NSPCC, ChildLine a dalšími neziskovými organizacemi.

Česká verze souboru byla přepracována a doplněna o kapitoly týkající se výslechu dětského svědka na policii. Kapitoly vztahující se k soudu byly přizpůsobeny praxi českých soudů.

Koordinátor projektu: Jarmila Knight, MIL
Administrace projektu: PaedDr. Lenka Kubrichtová
Jana Švejdrová, Zuzana Hurychová

Odborný tým:
Ing. Zuzana Baudyšová, Nadace Naše dítě
JUDr. Simona Diblíková, Institut pro kriminologii a sociální prevenci
Mgr. Petr Hanuš, Linka bezpečí
pplk. JUDr. Martin Kloubek, Policie České republiky
Mgr. Jana Kopačová, Dětský domov
Doc. PhDr. Jiří Kovařík, Středisko náhradní rodinné péče
ppor. Jitka Nodžáková, Policie České republiky
pplk. PhDr. Alena Plšková, Policejní prezidium ČR
JUDr. Zdeněk Sovák, Nejvyšší soud České republiky
Ing. Irena Šatavová, Nadace Naše dítě

Tento dokument byl vytvořen za finančního přispění Evropského společenství.
Názory zde prezentované vyjadřují postoje Sdružení Linka bezpečí dětí a mládeže,
a proto nemohou být v žádném případě považovány za oficiální postoj Evropského společenství.

Publikaci vydalo Sdružení Linka bezpečí dětí a mládeže ve spolupráci s Evropskou unií na jaře roku 2003.
Najdete ji v elektronické podobě na internetových stránkách www.detskaprava.cz.

Sdružení Linka bezpečí dětí a mládeže, Nadace Naše dítě
Ústavní 91/95, 181 21 Praha 8
tel: +420 266 727 933; fax: +420 266 727 911
www.detskaprava.cz; www.nasedite.cz; www.linkabezpeci.cz

Ilustrace s laskavým svolením pana Guy Parker-Rees

Sponzorsky vytištěno ve spolupráci s tiskárnou Real tisk s.r.o.

© Sdružení Linka bezpečí dětí a mládeže 2003

Konzultace obsahu, design, produkce a výroba:
B.I.G. Prague /Business Information Group/ 2003

Vaše dítě jde svědčit

Informace a rady
pro osoby odpovědné
za výchovu dítěte

O této knize

Výslech na policii a účast u soudu v roli svědka může pro dítě představovat značnou stresovou zátěž. Dítě může mít pocit, že provedlo něco špatného, a v takovém případě potřebuje vaše uklidnění. Zároveň se může jednat o těžké chvíle i pro vás, jeho rodiče nebo pečovatele.

Tato publikace popisuje některé praktické postupy, jimiž můžete svému dítěti pomoci, aby nabylo sebejistoty v souvislosti se svým svědectvím na policii a u soudu, a dále obsahuje užitečné rady, jak se vypořádat s vašimi vlastními pocity a obavami.

Pokud pomáháte svému dítěti s přípravou na roli svědka, dbejte laskavě na to, abyste s dítětem neopakovali nebo nenacvičovali jeho svědeckou výpověď. Pokud se bude zdát, že byla výpověď dítěte „nacvičena“, je pravděpodobné, že nemusí být vzata jako věrohodná. Více informací v této záležitosti vám poskytne policie.

Pro snazší orientaci odkazujeme na dítě osobními zájmeny a jejich odvozenými tvary. Všechny uvedené informace platí stejným způsobem pro chlapce i pro dívky. Pro snazší orientaci odkazujeme na obhájce v mužském rodě, nicméně uvedené informace se vztahují i na ženy.

**Co se mi
může stát u soudu?
Nezavřou mě snad
do vězení?**

Vaše dítě potřebuje podporu

Pokud se vaše dítě stalo obětí nebo svědkem trestného činu, je velmi důležité, aby si bylo jisto vaší oporou. Můžete proto dítě ujistit, že:

- ★ s ním cítíte a je vám líto všeho, co se mu přihodilo nebo mohlo přihodit;
- ★ je správné, že vyprávělo o tom, co se mu přihodilo;
- ★ nemá cítit vinu za něco, co zavinil jiný;
- ★ bude v bezpečí a k výsledku na policii ho doprovodíte, promluvíte s policistou a pokud vám policista nedovolí být u výsledku, že promluvíte s osobou příbranou a počkáte na dítě, aby s vámi při návratu mohlo hovořit o tom, jak procesní úkon proběhl;
- ★ starší děti si mohou k výsledku připravit písemné poznámky k tomu, co si zapamatovaly (ale pozor – s psaním poznámek jim nesmíte pomáhat a pokud vám je dítě nabídne k přečtení, zdržte se hodnotících poznámek až na dobu po výsledku na policii a u soudu).

**Všichni vypadají
tak nervózně. Snad se
na mě nezlobí?**

Sledujte změny v chování dítěte

Je přirozené, že dítě předvolané jako svědek cítí určitou úzkost v souvislosti se svou účastí u výsledku na policii a u soudu. U některých dětí však mohou být obavy natolik velké, že ovlivňují jejich každodenní chování. Informujte laskavě sociálního pracovníka, policii, učitele nebo kurátora, pokud vaše dítě:

- ★ vykazuje delší dobu známky vystrašení nebo zloby;
- ★ cítí vinu nebo odpovědnost za trestný čin;
- ★ vykazuje smíšené pocity vůči obžalovanému, například zlobu na obžalovaného a současně i nervozitu, že by mohl být obžalován a potrestán. To se může přihodit například tehdy, kdy je obžalovaným rodinný příslušník nebo blízký přítel;
- ★ pokud se dítě chová rozdílným způsobem například doma a ve škole (je-li třeba uzavřené do sebe, agresivní nebo vykazuje-li poruchy v soustředění);
- ★ pokud se v noci začne pomočovat, má-li potíže se spánkem nebo ztratí-li chuť k jídlu;
- ★ pokud vykazuje jakékoliv jiné známky úzkosti v souvislosti s trestným činem nebo se svou účastí u soudu.

V případě pochybností se můžete obrátit na sociálního pracovníka, policistu nebo učitele a prodiskutovat s ním, zda vaše dítě může potřebovat péči specialisty.

Ověřte si, zda vaše dítě nesužují obavy

Vyzvěte své dítě, aby s vámi hovořilo o jakýchkoliv obavách, které by ho mohly sužovat. Může se jednat o něco, o čem nemáte představu. Berte obavy svého dítěte vážně, avšak pokuste se problém nezveličovat.

Nyní uvádíme některé běžné obavy, které děti zažívají, a několik návrhů, jak se s těmito obavami vypořádat.

★ Dítě má obavy, že uvidí obžalovaného na policii či u soudu

Prodiskutujte s policií, co může být učiněno na ochranu dítěte. Řada soudů je schopna zajistit speciální opatření pro dětské svědky (viz str. 6).

★ Vaše dítě má obavy, že bude posláno do vězení nebo jinak potrestáno

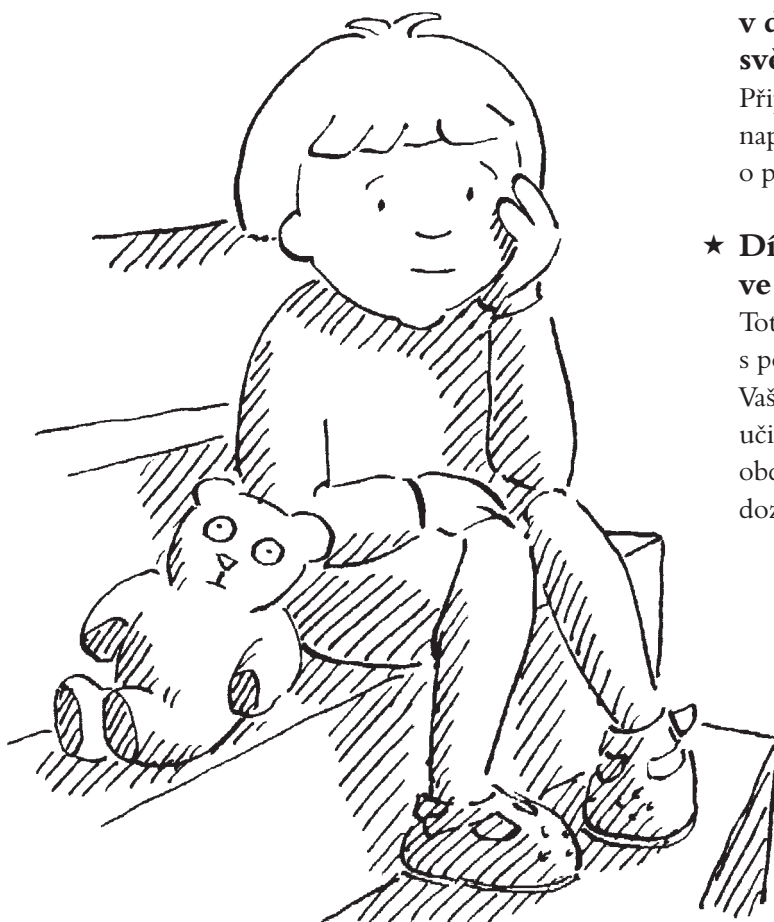
Ujistěte dítě, že úlohou svědka je pomoci soudu a že nic špatného neprovedlo.

★ Řešení problémů na policii či u soudu (například potřeba odskočit si na toaletu v době, kdy dítě přednáší svědeckou výpověď)

Připomeňte vašemu dítěti, že je naprosto v pořádku, pokud požádá o přestávku.

★ Dítě má obavy z toho, co řekne ve škole nebo přátelům

Toto téma můžete prodiskutovat s policií nebo s učitelem vašeho dítěte. Vaše dítě může uvítat, pokud si jeho učitel(ka) uvědomí, že prochází těžkým obdobím. Ostatní děti se nemusí nic dozvědět.

Vaše dítě má potíže s učením nebo jiné potíže

Účast na policii a u soudu v roli svědka je zkušenost, která není jednoduchá pro žádné dítě. Pro děti s poruchou učení nebo s jinými potížemi může být situace ještě složitější, zejména pokud se porucha vašeho dítěte projevuje na úrovni vyjadřovacích schopností nebo sluchu. Mějte na paměti, že vaše dítě může potřebovat zvláštní podporu a péči před výslechem na policii a před soudním jednáním i v den jejich konání.

Vaše vlastní pocity

Období kolem účasti vašeho dítěte na policii a u soudu v roli svědka se pro vás může stát mimořádně náročné.

★ V případě potřeby požádejte o pomoc

Snažte se vyhnout strachu nebo pocitu trapnosti. V tomto období potřebují podporu mnozí rodiče. Policie nebo oddělení sociálně-právní ochrany dětí vám poskytne informace a kontakty na organizace (státní i nestátní), které poskytují pomoc všem, kteří se ocitli v podobné situaci.

★ Nezapomínejte, že pocity se přenášejí

Skrývat své pocity po celou dobu může být velmi obtížné. Pokud však dáte před svým dítětem najevo hněv nebo pocit zklamání, existuje velká pravděpodobnost, že se stejné pocity projeví i u vašeho dítěte.

Osoba příbraná

Výslech dětí má být ve smyslu závazného pokynu policejního prezidenta prováděn příslušným specialistou služby kriminální policie a vyšetřování, který je v tomto směru odborně školen.

Podle českého práva procesního mají být k policejnímu výslechu dětí do 15 let přibírány osoby s pedagogickým vzděláním a praxí nebo jiné osoby mající vzdělání a praxi v oborech, které jsou zaměřeny k ochraně oprávněných zájmů dětí. Označují se jako osoby příbrané.

Hlavními úkoly příbrané osoby je během výslechu chránit oprávněné zájmy dítěte a dozírat na správné vedení výslechu, a to s přihlédnutím ke stupni duševního vývoje dítěte a důvodu jeho výslechu.

Osoba příbraná může navrhnout odložení výslechu nebo jiného procesního úkonu na pozdější dobu případně v jeho průběhu může navrhnout přerušování nebo ukončení výslechu, pokud by pokračování mělo nepříznivý vliv na psychiku dítěte. Pokud nehrozí nebezpečí z prodlení, policista návrhu vyhoví.

Osoba příbraná vede vyslýchajícího policistu k tomu, aby dodržoval základní pravidla platná pro výslech dítěte. Věk dítěte, ve kterém může být vyslechnuto jako svědek, není právem omezen.

Dodržování základních pravidel platných pro výslech dítěte znamená:

- ★ zásadně používat slova dítěti srozumitelná;
- ★ používat věty jednoduché, obsahující vždy jen jednu přímou otázku nebo jeden návrh;
- ★ předem si vyjasnit specifický význam některých slov dítětem užívaných, například pro označování pohlavních orgánů;
- ★ využívat slovní zásobu dítěte (neučit ho během výslechům nové výrazy);
- ★ neužívat otázky uvozované záporem (nebylo to tak, že...?);
- ★ neužívat otázky návodné;
- ★ co nejméně používat zájmen, aby nedocházelo k záměně osob;
- ★ používat otázky s otevřeným koncem;
- ★ během výslechu nekritizovat jednání dítěte;
- ★ nehodnotit z morálních hledisek dítětem popisovanou událost;
- ★ neposuzovat jednání obviněného.

Pomozte svému dítěti, aby poskytlo účinné svědectví

V případě zájmu můžete s policií projednat způsob, který vašemu dítěti nejlépe umožní poskytnout svědectví.

S policií je možno projednat, pokud je to v souladu s ustanovením § 55 odst. 2 trestního řádu, aby dítě vypovídalo jako utajený svědek (utajení totožnosti a podoby). Pak je možno využít jednocestné zrcadlo, případně demodulátor hlasu. Dítě vypovídá v oddělené místnosti. Podrobnosti projednejte s policií. Pokud policie rozhodne, že nejsou splněny podmínky pro utajení totožnosti dítěte jako svědka, můžete nechat tento názor přezkoumat příslušným státním zastupitelstvím.

Před soudním řízením je vhodné poskytnout policii veškeré informace, které máte k dispozici a které by mohly ovlivnit schopnost vašeho dítěte poskytnout svědectví. Mezi takové informace patří například konkrétní slova nebo výrazy, které vaše dítě používá, úroveň jeho chápání a soustředění a informace o veškerých potížích s řečí, sluchem nebo zrakem.

Vaše dítě může mít obavy, že policii nesdělilo vše nebo že sdělilo různým lidem rozdílné informace. V tomto kontextu může pociťovat strach nebo zmatek. V takovém případě je nejlepší informovat policii a ujistit dítě, že neprovedlo nic špatného.

U dětí předškolního věku je třeba vzít v úvahu to, že jejich slovní zásoba je chudá a schopnost abstraktního myšlení omezená. Děti této věkové skupiny bývají při rozvinuté napodobovací schopnosti ve zvýšené míře sugestibilní. Paměťové schopnosti jsou vázány na citový prožitek. Schopnost porozumět otázce je zpravidla na vyšší úrovni než schopnost podrobně a přesně odpovědět. Otázky by měly být formulovány názorně.

U dětí staršího školního věku je třeba vzít v úvahu příznaky počínajícího období druhého vzdoru v rámci dospívání.

Při výběru toho, která osoba má být k výslechu přibrána, policie přihlíží k tomu, o jaký druh trestné činnosti se jedná a zda je dítě touto trestnou činností samo poškozeno. Při drobné majetkové kriminalitě to může být třídní učitel, v případě šikany pracovník pedagogicko-psychologické poradny, v případě ublížení na zdraví pediatr, při týrání dítěte pedopsycholog, při pohlavním zneužívání pracovník krizového centra, univerzálně pak pracovník orgánu sociálně-právní ochrany dětí. Rodiče mohou takovou osobu policistovi (nezávazně) navrhnout.

Pokud je výslech dítěte proveden po formální i obsahové stránce bezchybně, má být v dalším řízení vyslechnuto jen v nutných případech.

Vyšetření duševního stavu svědka

Trestní řád umožňuje zkoumat duševní stav svědka, jestliže jsou zde závažné pochybnosti, zda schopnost svědka správně vnímat, zapamatovat si a reprodukovat prožitou událost není podstatně snížena. V právní praxi se hovoří o zkoumání věrohodnosti svědka. U dětí, které jsou obětí týrání nebo pohlavního zneužívání, nařizuje policejní orgán tento úkon poměrně často. Je tomu tak proto, že se obhajoba, při nedostatku přímých důkazů, snaží svědeckou výpověď dítěte zpochybnit.

Dítě se musí tomuto znaleckému zkoumání podrobit. Osoba odpovědná za výchovu dítěte však může vznést námitky proti osobě znalce, zejména zda se jedná o znalce příslušného oboru nebo pro podjatost, případně proti formulaci otázek. O námitkách rozhodne příslušný státní zástupce.

Znalec přibráný ke zkoumání věrohodnosti svědka má právo se zúčastnit všech procesních úkonů, které se svědka týkají.

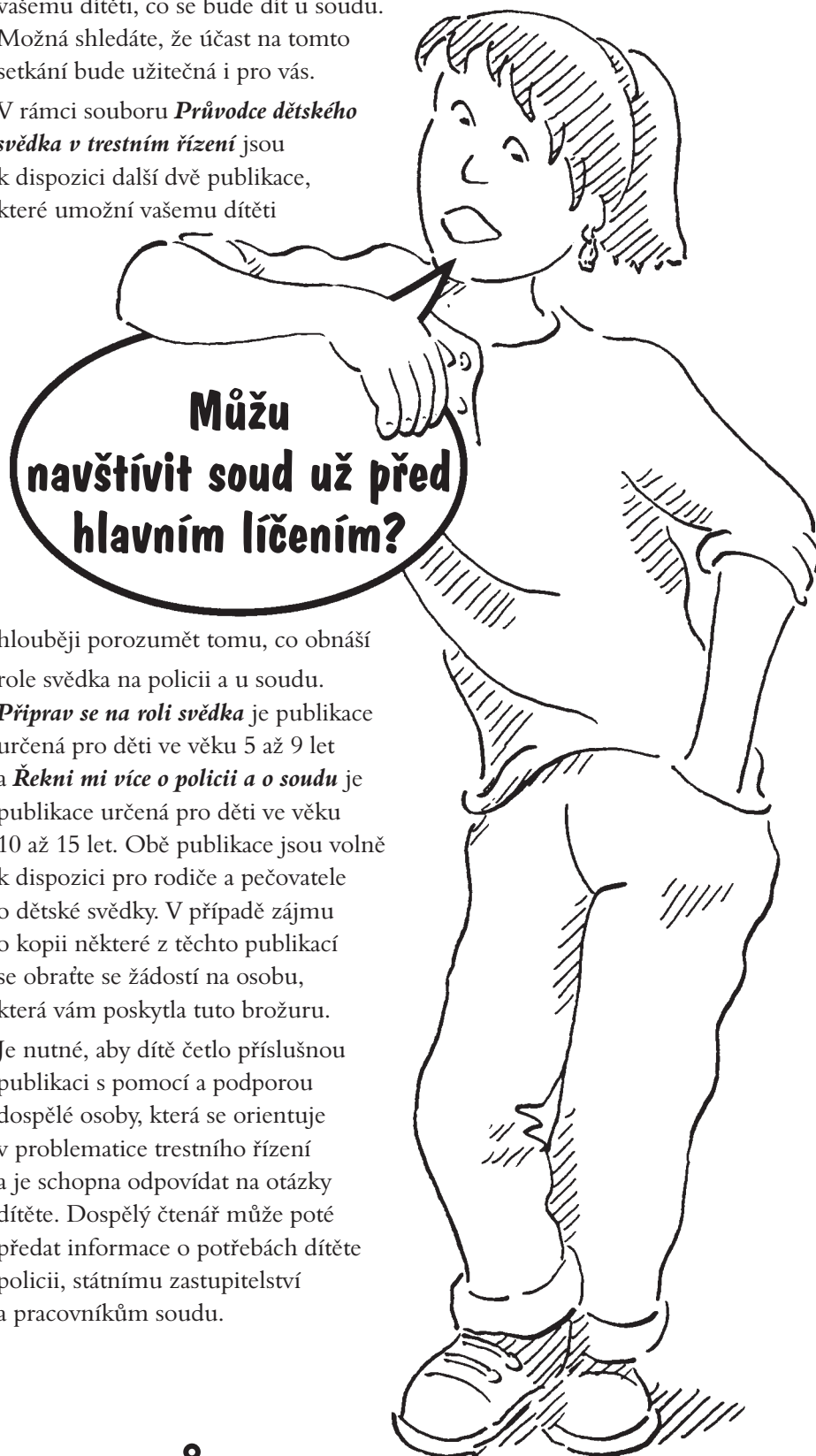
Co se bude dít u soudu?

Vy i vaše dítě se budete patrně cítit mnohem spokojeněji a budete zažívat menší stres, pokud budete informováni o tom, co se bude dít během trestního řízení i přímo před soudem.

Před zahájením hlavního líčení by měla policie zajistit, aby někdo vysvětlil vašemu dítěti, co se bude dít u soudu.

Možná shledáte, že účast na tomto setkání bude užitečná i pro vás.

V rámci souboru *Průvodce dětského svědka v trestním řízení* jsou k dispozici další dvě publikace, které umožní vašemu dítěti

hlouběji porozumět tomu, co obnáší role svědka na policii a u soudu.

Příprav se na roli svědka je publikace určená pro děti ve věku 5 až 9 let a *Řekni mi více o policii a o soudu* je publikace určená pro děti ve věku 10 až 15 let. Obě publikace jsou volně k dispozici pro rodiče a pečovatele o dětské svědky. V případě zájmu o kopii některé z těchto publikací se obraťte se žádostí na osobu, která vám poskytla tuto brožuru.

Je nutné, aby dítě četlo příslušnou publikaci s pomocí a podporou dospělé osoby, která se orientuje v problematice trestního řízení a je schopna odpovídat na otázky dítěte. Dospělý čtenář může poté předat informace o potřebách dítěte policii, státnímu zastupitelství a pracovníkům soudu.

Děti si mohou prohlédnout prázdnou jednací síň přede dnem konání hlavního líčení (ačkoliv se nemusí jednat přímo o soudní síň, v níž se bude konat jejich soudní řízení). Možná budete považovat za vhodné, abyste se zúčastnil(a) této prohlídky společně se svým dítětem.

Chcete-li získat více informací o tom, jak můžete svému dítěti i sobě usnadnit chápání soudního procesu, můžete se obrátit na sociální pracovníci, popř. policii, která se zabývá vaším případem.

Budu muset dlouho čekat?

Dovedení případu před soud může někdy zabrat dlouhou dobu z důvodů, které přesahují rámec kontroly ze strany obžaloby. V případě nezbytných důvodů je možné termín hlavního líčení odročit. Pokud to nebude nezbytně nutné, nepřipomínejte svému dítěti termín hlavního líčení. Pokud máte obavy v souvislosti s odročením termínu nebo v případě nejasností ohledně stávající situace, požádejte o vysvětlení policii nebo pracovníka sociálně-právní ochrany dětí. Přestože tato informační povinnost nikde není právně zakotvena, zpravidla se nestává, aby bylo poskytnutí podobné informace odmítnuto.

Dovedení případu před soud

Iniciování soudního případu sestává z několika hlavních fází. V každé z těchto fází se osoba, proti níž se trestní řízení vede, nazývá jinak – podezřelý, obviněný, obžalovaný nebo odsouzený.

Osoba podezřelá ze spáchání trestného činu se poté, co jí policie sdělí obvinění pro konkrétní delikt, stává obviněným.

Věc je dále předána státnímu zastupitelství, které při standardním průběhu podá obžalobu u soudu a soud nařídí jednání k projednání obžaloby.

Okamžikem nařízení hlavního líčení se z obviněného stává obžalovaný.

Po pravomocném odsouzení (na základě rozsudku či trestního příkazu) se obžalovaný nazývá odsouzeným.

Fáze iniciování soudního případu

Policie

★ Nejprve se učiní oznámení na policii a provede se identifikace totožnosti dítěte, které se stalo obětí nebo svědkem trestného činu.

★ Policista (nebo někdy psycholog či sociální pracovník) provede rozhovor (interview) s dítětem. Z tohoto rozhovoru může být pořízen videozáznam a protokol o výpovědi.

★ Policie vyslechne podezřelého ohledně skutečností, které uvedlo dotyčné dítě. Policie poté může oznámit podezřelému jeho obvinění z trestného činu.

Státní zastupitelství

★ Policie oznámí daný případ státnímu zastupitelství a předá mu vyšetřovací spis.

★ Státní zastupitelství nezávisle rozhodne, zda bude pokračovat v trestním stíhání, či nikoliv.

Soud

★ V tzv. standardním, typickém trestním řízení se případ dostane k věcně a místně příslušnému soudu tím způsobem, že státní zástupce, který je v současném českém trestním řízení jediným oprávněným představitelem veřejné obžaloby, podá u soudu na konkrétního obviněného či obviněné obžalobu. V této obžalobě jsou uvedeny delikty, pro které je obviněný stíhán, včetně jejich právního posouzení, a zároveň jsou zde uvedeny důkazy, které státní zástupce navrhuje na podporu svých tvrzení v hlavním líčení provést.

★ Soudce, kterému byla věc přidělena, nejprve uváží, zda obžaloba a připojený spisový materiál poskytují pro další řízení spolehlivý podklad, nebo zda je třeba věc vrátit státnímu zástupci k tzv. došetření, popř. zda je na místě ji postoupit jako přestupek příslušnému orgánu, či zda trestní řízení zastavit, přerušit anebo učinit některé z jiných rozhodnutí podle § 188 trestního řádu.

★ Pokud je však věc k projednání v hlavním líčení zralá, soud je povinen bez zbytečného odkladu a s největším urychlením nařídít ve věci hlavní líčení, ve kterém zpravidla vyslechne obviněného či obviněné, svědky, event. znalce a provede listinné důkazy, které má k dispozici. Ve věci pak rozhodne nejčastěji rozsudkem, kterým buď uzná obviněného za žalovanou trestnou činnost vinným a uloží mu odpovídající trest, popř. spolu s tzv. ochranným opatřením (ochranné léčení, ochranná výchova) a rozhodne event. i o náhradě škody, anebo obviněného rozsudkem podané obžaloby zproští, pokud jeho vina nebyla spolehlivě prokázána.

★ Protože trestní řízení před soudy je podle českého trestního řádu tzv. dvoustupňové, může se proti rozsudku soudu prvního stupně odvolat jak obviněný, tak v jeho prospěch i neprospěch státní zástupce. Proti rozhodnutí o náhradě škody se může odvolat i poškozený. V odvolání pak rozhoduje soud vyššího stupně, který má možnost rozhodnutí soudu prvního stupně potvrdit, nebo změnit, či zrušit a vrátit věc k novému projednání a rozhodnutí.

★ Teprve poté, co odsuzující rozhodnutí nabude tzv. právní moci, což znamená, že buď se proti rozsudku soudu prvního stupně nikdo řádně a včas neodvolal, nebo že podané odvolání bylo zamítnuto, anebo že odvolací soud sám ve věci definitivně rozhodl, lze započít s výkonem uloženého trestu či ochranného opatření nebo realizovat povinnost k náhradě škody.

Co se děje u soudu?

Nejdůležitější část jednání před soudem se nazývá hlavní líčení.

★ Před zahájením hlavního líčení čeká dítě na chodbě či v samostatné čekací místnosti na vyzvání, aby vstoupilo do jednací síně.

Soudce pak rozhodne, zda by měla být při přednášení svědecké výpovědi dítěte vyklizena místa pro veřejnost.

★ Pak je dítě v roli svědka poučeno o právu odepřít výpověď, pokud je příbuzným obviněného v pokolení přímém, jeho sourozencem či osvojenцем.

Jestliže je obviněných více a svědek je v uvedeném poměru jen k některému z nich, má právo odepřít výpověď stran jiných obviněných jen tehdy, nelze-li odloučit výpověď, která se jich týká, od výpovědi týkající se obviněného, k němuž je svědek v tomto poměru. Svědek je oprávněn odepřít vypovídat, jestliže by svojí výpovědí způsobil nebezpečí trestního stíhání sobě, svému příbuznému v pokolení přímém, svému sourozenci, osvojiteli anebo jiným osobám v poměru rodinném nebo obdobném, jejichž újmu by právem pociťoval jako újmu vlastní. Pokud svědek, přestože je v nějakém příbuzenském či obdobném poměru k obviněnému, vypovídat chce, musí výslovně prohlásit, že svého práva odmítnout výpověď nevyužívá, resp. že se tohoto práva vzdává a že v trestní věci obviněného vypovídat chce a bude.

Poté zpravidla následuje další poučení, že svědek je povinen vypovídat pravdivě a nic nezamlčovat.

★ Je-li svědek starší 15 let, je poučen o trestních následcích křivé výpovědi.

★ Pokud soudce rozhodl, že předloží jako součást důkazu videokazetu obsahující rozhovor dítěte s policií anebo se sociálními pracovníky, dítě nemusí opakovat výpověď uvedenou na kazetě, musí však odpovědět na otázky položené před soudem. Dítě má příležitost zhlédnout nejprve videozáznam.

★ Jakmile soud projedná všechny důkazy, musí rozhodnout o tom, jak se podle něj věci staly.

★ Pokud se soud na základě provedených důkazů domnívá, že obžalovaný není vinen, nebo pokud si není jeho vinou jist, rozhodne tak, že vynese zprošťující verdikt, tzn. že zprostí obžalovaného obžaloby.

★ Pokud soud dospěje k verdiktu „vinen“, většinou vynese i výrok o trestu.

Máte doprovázet dítě u soudu?

Dříve než se začnete rozhodovat o tom, zda doprovodíte dítě k soudu, pokuste se zjistit, jak se k této možnosti vaše dítě staví. Některé děti se mohou dostat do rozpaků a nechtějí, aby jejich rodiče slyšeli podrobnosti o trestném činu. Jiné děti se mohou cítit bezpečně, pokud jsou jejich rodiče přítomni nebo pokud vědí, že na ně rodiče čekají (pokud rovněž vystupujete jako svědek, nemůžete přijít k soudu dříve, než přednesete své svědectví).

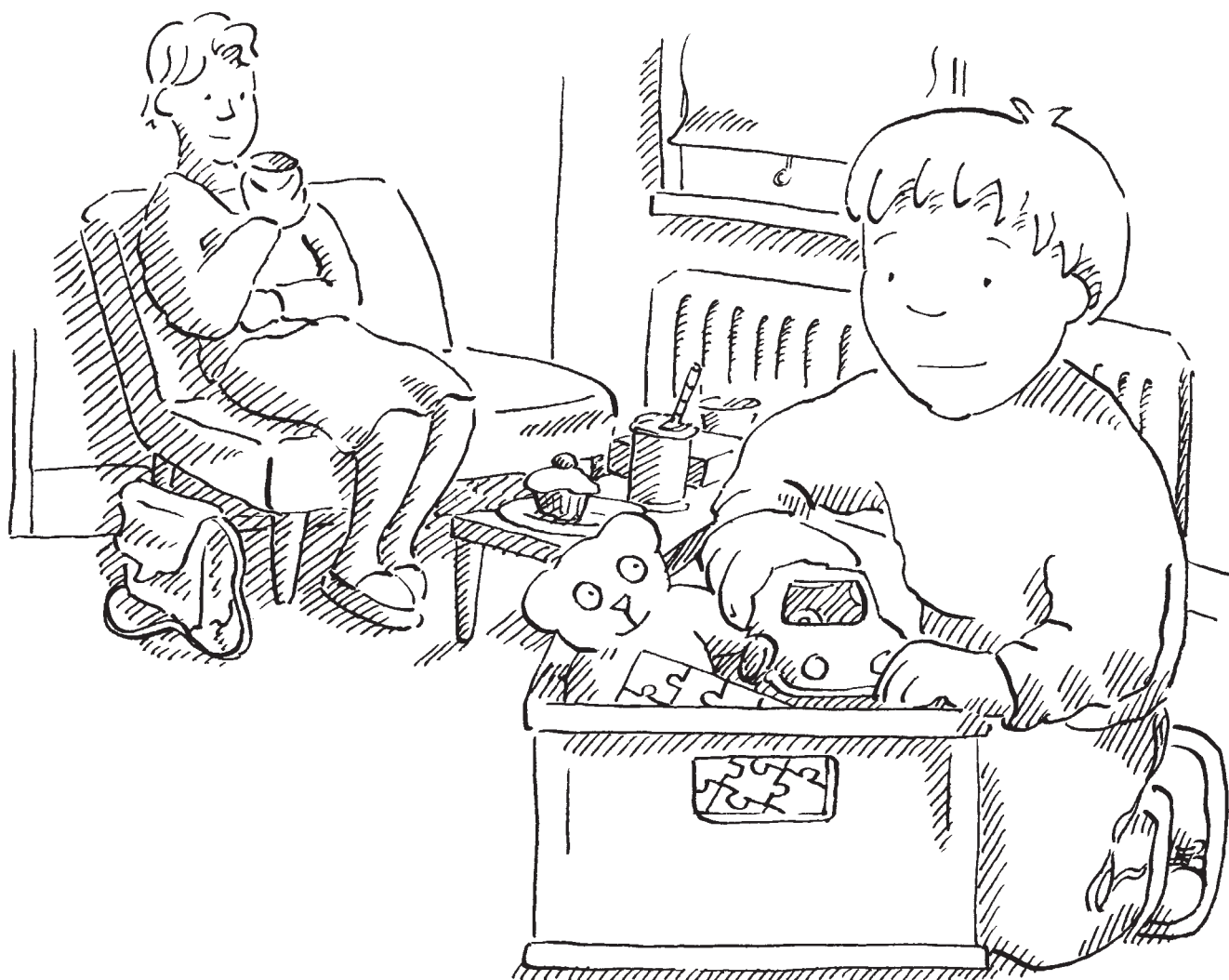
V některých případech je užitečné zvážit vlastní reakci na projednávání případu. Pokud se domníváte, že budete u soudu nervózní, mohl(a) byste tím přivodit vašemu dítěti jen další stres. Můžete se proto rozhodnout, že půjdete k soudu, ale že zůstanete před jednací síní.

Nerozpakujte se vyhledat radu v této záležitosti ještě před tím, než se začnete rozhodovat.

Rozhodnete-li se doprovodit své dítě k soudu, může být pro vás vhodnější, pokud požádáte nějakého přítele, aby šel s vámi. Pokuste se vybrat někoho, kdo vám poskytne potřebnou oporu, ale kdo není příliš emocionálně zainteresován v daném případě.

Den hlavního líčení

Dříve než bude vaše dítě předvoláno jako svědek, bude možná muset vyčkat určitou dobu v soudní budově. Proto je vhodné přinést si nějaké rozptýlení pro vás pro oba, jídlo a pití. Soud může provést opatření, které vám umožní čekat v soukromí, abyste nebyli nuceni čekat ve veřejných prostorách.

Výsledek případu

Některé děti mohou trpět pocitem viny za konkrétní rozhodnutí soudu a snad se mohou domnívat, že roli svědka „nezvládly dobře“. Dítě svědčící u soudu ve prospěch obžaloby může mít pocit, že v případě výroku, kdy je obžalovaný zproštěn obžaloby, se soud domnívá, že lhalo.

Ujistěte své dítě, jak je důležité, že vypovídalo pravdu. Poučte své dítě, že za rozhodnutí soudu nenese žádnou odpovědnost a že neučinilo nic špatného.

Po skončení hlavního líčení

U projednání věci před soudem můžete být po celou dobu až do vyhlášení rozsudku přítomni, neboť jednání před soudem je veřejné. Soud však může veřejnost ve zvláštních případech vykázat. To se může stát zejména v případech pohlavního zneužívání dětí.

Rozsudek se však vyhláší veřejně. Věnujte pozornost tomu, jak se dítě v tomto okamžiku cítí. Je rozumné naplánovat akci, která dítě potěší, nezapomínejte však, že mnohé děti jsou po přednesení svědecké výpovědi unavené nebo zarmoucené či plačtivé.

Pokud budete pro dítě požadovat, aby byl obžalovaný soudem odsouzen k náhradě škody, včas se poraďte s policií, která je povinna vám poskytnout všechny potřebné informace. Učiňte tak i v případě, že obžalovaný nebyl zjištěn a vy budete požadovat peněžitou pomoc od státu.

Užitečné organizace

Existuje řada organizací, které mohou nabídnout informace a podporu vám i vašemu dítěti, a to před soudním řízením i po jeho skončení.

Sdružení Linka bezpečí dětí a mládeže

adresa:

Ústavní 91/95

181 21 Praha 8

telefon: 800 155 555

mail: linkabezpeci@linkabezpeci.cz

www.linkabezpeci.cz

Bílý kruh bezpečí

adresa:

Duškova 20

150 00 Praha 5

telefon: 257 317 100(10)

fax: 251 512 299

mail: bkb@bkb.cz

www.bkb.cz

Liga lidských práv

adresa:

Kostnická 1324

390 01 Tábor

telefon: 381 256 662

fax: 381 254 866

mail: tabor@llp.cz

www.llp.cz